

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Městský úřad Zábřeh**, se sídlem Masarykovo náměstí 510/6, Zábřeh, o dávku sociální péče, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 8. 2011, č. j. 38 Cad 27/2003 – 139,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce podal dne 1. 2. 2011 kasační stížnost směřující proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 12. 2010, č. j. 38 Cad 27/2003 – 106. Současně požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, konkrétně advokáta Mgr. Františka Drlíka. Krajský soud si od žalobce vyžádal potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Výzva byla žalobci doručena dne 16. 3. 2011, požadované potvrzení však žalobce soudu nepředložil. Krajský soud jej následně usnesením ze dne 3. 5. 2011, č. j. 38 Cad 27/2003 – 121, vyzval, aby si pro řízení o kasační stížnosti zvolil zástupce z řad advokátů a doplnil náležitosti kasační stížnosti. V odůvodnění soud uvedl, že jedním z předpokladů pro ustanovení advokáta je to, aby účastník řízení prokázal, že jsou u něj splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků; žalobce však soudu nepředložil vyplněné prohlášení o jeho osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Toto usnesení bylo žalobci doručeno dne 9. 5. 2011. Ve svém podání ze dne 3. 6. 2011 žalobce opět požádal o ustanovení advokáta.

Usnesením ze dne 3. 8. 2011, č. j. 38 Cad 27/2003 – 139, Krajský soud v Ostravě žádost žalobce o ustanovení zástupce z řad advokátů zamítl. Opětovně uvedl, že jednou z podmínek pro ustanovení zástupce účastníkovi řízení je to, že jsou u něj dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Tuto podmínku musí účastník řízení soudu prokázat. Žalobce však na výzvu soudu nezaslal potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Krajský soud tudíž nemohl posoudit, zda žalobce zákonem stanovené podmínky pro ustanovení zástupce splňuje.

Proti tomuto usnesení podal žalobce včasnou kasační stížnost, v níž žádal jeho zrušení. Ke kasační stížnosti přiložil mj. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2009, č. j. 2 As 51/2009 – 122, a rozsudek tohoto soudu ze dne 24. 4. 2008, č. j. 4 Ads 17/2008 - 74.

Žalobce dále ve svém podání ze dne 9. 9. 2011 uplatnil námitku podjatosti soudců 3. senátu. O této námitce rozhodl 4. senát Nejvyššího správního soudu podle § 8 odst. 5 s. ř. s. tak, že soudci JUDr. Jaroslav Vlašín, JUDr. Petr Průcha a JUDr. Milan Kamlach nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování této věci.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému usnesení přípustná za podmínek § 102 a § 104 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Přestože v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu musí být stěžovatel, který sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání, vyžadované podle zvláštních zákonů pro výkon advokacie, zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 s. ř. s., Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že v řízení, v němž kasační stížnost směřuje proti usnesení krajského soudu o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce, není třeba splnění této podmínky již z povahy věci vyžadovat.

Nejvyšší správní soud přezkoumal usnesení Krajského soudu v Ostravě a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovateli, u něhož je předpoklad, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Podle § 36 odst. 3 může být účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. V souzené věci soud žalobci neustanovil zástupce, neboť nepředložil vyplněné prohlášení o osobních majetkových a výdělkových poměrech tak, jak jej soud vyzval.

Nezbytnou podmínkou pro to, aby byl účastníku řízení ustanoven zástupce podle § 35 odst. 8 s. ř. s., je splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků. Aby soud mohl tuto skutečnost zhodnotit, musí mu účastník poskytnout součinnost v tom smyslu, že soudu sdělí své majetkové poměry. Jestliže žalobce v souzené věci nezaslal krajskému soudu navzdory řádné výzvě prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, krajský soud nepochybil, jestliže se dále nezabýval tím, zda je u něj splněn předpoklad pro osvobození od soudních poplatků. Nejvyšší správní soud proto shledal

postup krajského soudu, jímž soud žalobci neustanovil zástupce pro řízení o žalobě, jako zákonu odpovídající.

Žalobce přiložil ke kasační stížnosti rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2009, č. j. 2 As 51/2009 – 122, www.nssoud.cz, v němž se soud zabýval situací, kdy stěžovatel ve formuláři prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech uvedl, že nedisponuje žádnými příjmy. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v takovém případě je na soudu, aby provedl další kroky k získání podkladů pro účely rozhodnutí na základě dostatečně zjištěného stavu věci, resp. aby alespoň přesvědčivě zpochybnil věrohodnost jeho prohlášení a neexistenci žádných příjmů. Tvrdí-li stěžovatel, že žádné příjmy nemá, nelze po něm spravedlivě požadovat, aby toto své tvrzení prokázal; obecně je totiž poměrně komplikované prokazovat, že někdo něco nemá, tedy prokazovat neexistenci něčeho. Uvedené rozhodnutí však nelze na souzenou věc aplikovat, neboť zde žalobce krajskému soudu vyplněný formulář prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech na výzvu vůbec nezaslal.

V projednávané věci nelze aplikovat ani rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2008, č. j. 4 Ads 17/2008 - 74, www.nssoud.cz, v němž soud dospěl k závěru, že při posuzování splnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků v situaci, kdy Česká správa sociálního zabezpečení po určitou dobu účastníku řízení nevyplácela důchod, je nutné pozdější doplatek důchodu za toto období rozpočítat na jednotlivé měsíce, k nimž se doplatek vztahuje. Tato právní otázka nebyla v projednávané věci řešena. Ačkoli i zde soud rozhodoval ve věci žalobce S. M., jednalo se o doplatek za dobu od 3. 8. 2004 do 1. 10. 2007, tedy o zcela jiné časové období než tomu bylo v projednávané věci.

Nejvyšší správní soud se nezabýval otázkou nároků žalobce vyplývajících z nařízení vlády ČR a § 8 zákona č. 198/1993 Sb., ze dne 9. července 1993 o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, kterých se žalobce domáhal ve svém podání ze dne 9. 9. 2011, neboť tato otázka nebyla pro usnesení krajského soudu relevantní.

Nejvyšší správní soud uzavřel, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší, žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 14. prosince 2011

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu